

מדינת ישראל
משרד הפנים – מינהל התכנון

תכנית מתאר כוללנית לשהם

דו"ח שתוף ציבור מספר 1

מרץ 2015

דני לזר אדריכלים

חגית ג'יניאו אדיב, תכנון אורבני קהילתי ושתוף ציבור

דני לזר, ראש צוות התכנון
דפנה מתוק, מתכננת פיזית
ברק כץ, מרכז תפעולי מנהלי
תום פלג, מנהל לקוח
אריה קוץ, יועץ נופי
חגית אדיב, יועצת שיתוף ציבור
אהוד פסטרנק, יועץ פרוגרמטי לצרכי ציבור
אהוד פסטרנק, יועץ כלכלי
עמית טל, יועץ סביבתי
גיל יזרעאלי, שמאי מקרקעין
יהודה אריה, ד.א.ל, יועץ תנועה וכבישים
ענבל אברהם, יועץ מים וביוב
ענבל אברהם, יועץ ניקוז
ציפי מרגלית, יועץ משפטי
עודד בארי דטהמפ, צוות מחשוב ומיפוי
עודד בארי דטנמפ, מודד מוסמך

12.1 מתווה לשיתוף ציבור

תהליך שיתוף הציבור יעשה על פי שלבי התכנון בצמתים המרכזיים. התהליך יותאם למאפיינים הקהילתיים ולדפוסי העבודה של המועצה המקומית. המועצה המקומית שהם מקיימת במהלך העבודה השוטף עבודה עם הציבור, הן במפגשי שיתוף ציבור סביב פיתוח של מתחם ציבורי, פארק וכד' והן באמצעים אינטרנטיים. למשל העלאת סוגיה לקבוצת פייסבוק של שהם לשם קבלת חוות דעת של התושבים – לדוגמא בשנת 2014 הועלו עיקרי התכנית התקציבית לקבלת היזון חוזר. האפשרויות השונות של שימוש בתקשורת המונים יבחנו בהמשך, בהתאם להתקדמות התוכנית ומול הסוגיות המרכזיות שיועלו כחלופות, או דילמות תכנוניות שניתן לבחון סביבן את עמדות הציבור. אוכלוסיית הישוב הומוגנית ונמצאת ברמת חשיפה דומה לאמצעי התקשורת וההסברה של המועצה.

בשלב הראשון – תיעוד ולימוד מצב קיים:

בתאום עם ראש המועצה ואנשי מקצוע בישוב, נקבע מפגש ראשון להתנעת התהליך. קדם לו מפגש עם ממלאי תפקידים במועצה, שמטרתו הייתה לשמוע על צרכים, מאפיינים וכווני פיתוח רצויים ולרתום את מנהלי המחלקות השונות לתהליך.

מטרות המפגש הציבורי הראשון:

- **מידע והסברה** – דברי הסבר ומצגת שמטרתה להסביר מה זו תוכנית מתאר כוללנית, במה היא עוסקת, מה תהליך העבודה, לוח הזמנים ומה הם התוצרים.
 - **עבודה בקבוצות** – קבלת מידע מהציבור ביחס למאפיינים הייחודיים של הישוב וביחס לסוגיות שלדעתם רצוי שהתכנית תתייחס אליהן.
- לקראת מפגש החזון, נקיים מפגשים קבוצתיים במתכונת של **קבוצת מיקוד**, עבור קבוצות אוכלוסיה שלא הגיעו לידי ביטוי במסגרת המפגש הציבורי הראשון כגון: נוער וצעירים.

שלב שני – גיבוש חזון

נקיים **מפגש ציבורי נוסף**, בו נגבש יחד בסדנאות את תמונת העתיד הרצויה של שהם. החומרים שיועלו לדיון בסדנא ישענו על תוצרי המפגש הקודם ועל תוצרי העבודה של צוות התכנון משלב תיעוד ולימוד המצב הקיים.

שלב שלישי – חלופות

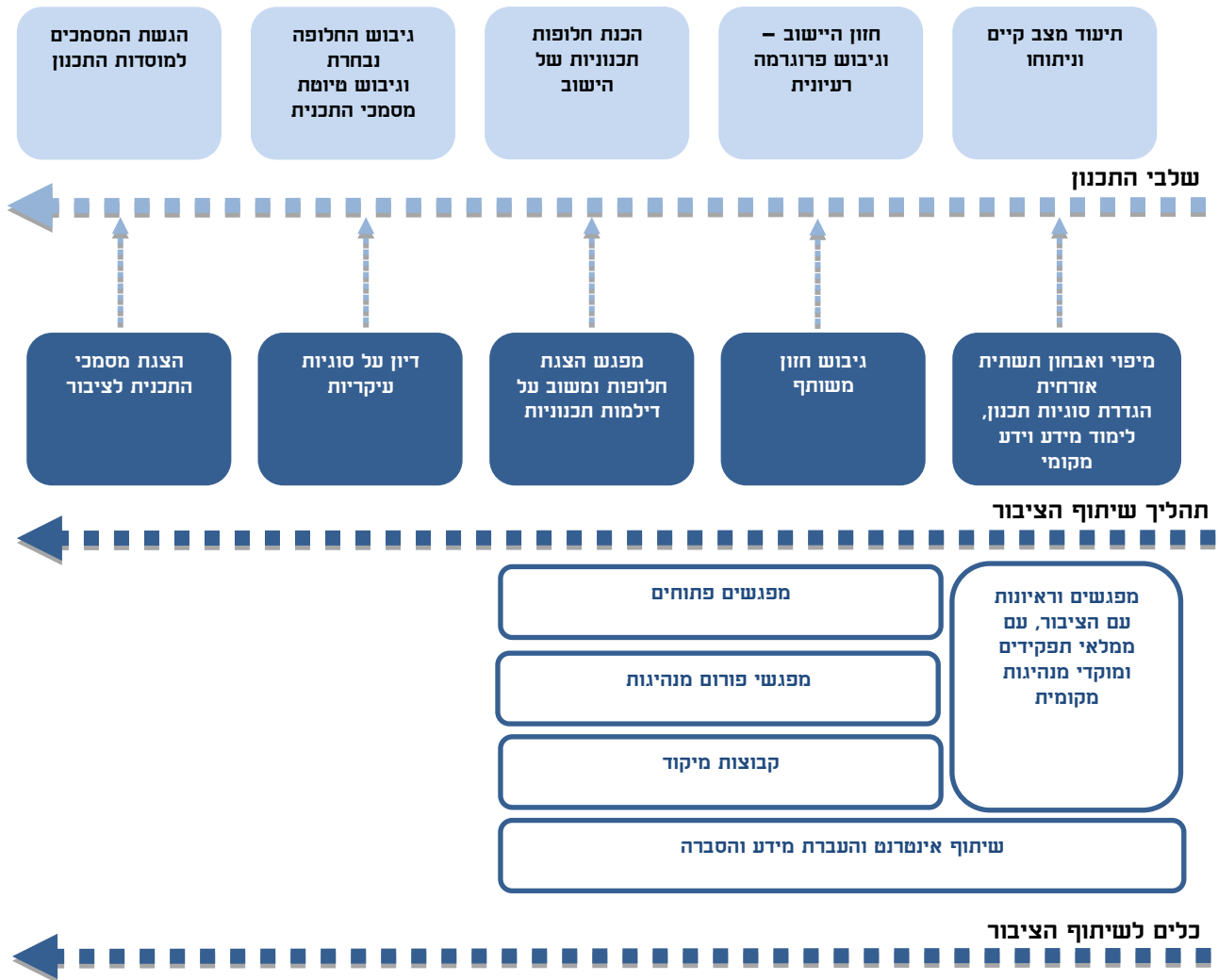
חלופות התכנון **יבחנו ויוערכו לאור תוצרי מפגשי שיתוף הציבור** – ע"י יועצת שיתוף הציבור, כחלק מעבודת הצוות. במידה ותהינה חלופות נושאות שניתן להביא אותן לדיון ציבורי – נקיים מפגש בנושא.

שלב רביעי- גיבוש חלופה מועדפת

מפגש ציבורי להצגת הסוגיות המרכזיות בתוכנית המוצעת – הדיון בקבוצות יהיה ככל הנראה על פי נושאים מרכזיים שיקבעו בתוכנית.

עם סיום המהלך – הצגת התוכנית על ידי צוות התכנון והמועצה המקומית.

תרשים של תהליך שתוף הציבור:

12.2 סיכום המפגשים שנערכו בשלב הראשון

12.2.1 מפגש עם ממלאי תפקידים במועצה

המפגש התקיים ב- 5.2.15, בהשתתפות ממלאי תפקידים בתחומים שונים: הנדסה, שירותים חברתיים, ספורט, חנוך וצעירים וחברי צוות התכנון. לאחר דברי הסבר של ראש צוות התוכנית הועלו על ידי המשתתפים מספר נושאים:

- שהם הינו **ישוב עירוני קהילתי** וחשוב שתוכנית המתאר תשמור על המאפיינים הקהילתיים של הישוב ותתן להם ביטוי בכלים העומדים לרשותה.
- הציבור בשהם **מעורב מאד** במערכת החנוך, נרתם לפעילות התנדבותית והתנסה בעבר בהליכים שונים של שיתוף ציבור בגיבוש חזון ותוכניות לדוגמא: בתהליך חשיבה אסטרטגית לגיבוש החזון החינוכי.
- צריך גם להבין שחל שינוי במאפיינים הדמוגרפיים והחברתיים של שהם לאורך השנים **"זה לא אותו קיבוץ"**.
- יש להתייחס **לקבוצות הגיל בשני הקצוות של רצף הגילים**: צעירים, עבורם שהם כיום יקרה מאד והגיל השלישי – בני המקום שהתבגרו והורים פנסיונרים שהגיעו לשהם כדי להיות ליד הילדים וכיום הם בגיל מתקדם.
- המחלקה לשירותים חברתיים נדרשת לתת מענים לאוכלוסיות מתבגרות. כיום יש בישוב מרכז יום לקשיש והוא אינו נותן מענה לכלל אוכלוויית הגיל השלישי ו"הגיל הרביעי" (בני +75).
- האוכלוסייה הדתית בשהם התגוררה בעבר בשכונה אחת שהוקמה עבורם. כיום אוכלוסייה זו מתגוררת בשכונות השונות ובתי הכנסת בישוב פעילים לאורך כל השנה.
- **שיפור מערך התחבורה** (כולל רכבת), אל ומחוץ לישוב יכול להשפיע באופן חיובי על השארות צעירים.
- **התחבורה הציבורית בישוב אינה מספקת. יש קו פנימי אחד בלבד והוא אינו נותן מענה מתאים.**
- מחלקת הנדסה מכינה תוכנית שלדית לשבילי אופניים בתוך הישוב. הכוונה ליצור מערך שבילים שיעבור בכל מרכזי הפעילות בישוב, כולל הכניסה לפארק שהם. מוצע לבחון במסגרת הליך שתוף הציבור את העמדות של התושבים בנושא זה.
- יש עליה בשימוש באופניים על ידי בני נוער. בגיל חטיבת הבניים יש צורך מדי שנה להוסיף מתקנים לאופניים במוסדות החנוך.
- קיימת פעילות עניפה של ספורט בישוב. להערכת רכז הספורט, 50% עד 60% מתושבי שהם עוסקים בספורט. הביקוש גדול והיקף המתקנים גדל בהתאם. נעשה גם שימוש רב במגרשי הספורט ובמתקנים בבתי הספר.
- **הקושי הוא לגשר בין הרצון והצורך במתקני ספורט פתוחים ופעילים ובין דרישת התושבים להרחיק אותם מהבתים**, מכיוון שהשימוש בהם יוצר רעש. **צריך לשקול הרחקה של מתקני ספורט משכונות המגורים.**
- יש ביקושים גוברים של מפעלים מהאזור להשתמש במתקני הספורט של שהם.
- בישוב פעילות עניפה של בני נוער. שתי תנועות הנוער המרכזיות – הצופים ובני עקיבא, כוללות מספר גדול מאד של משתתפים. המתקנים עבור תנועות הנוער צרים מלהכיל את היקף המשתתפים. בתנועת הצופים למשל, כ- 1,300 בני נוער פעילים במבנה בן 8 חדרים. **בתוכנית העתידית יש לאתר מיקום מתאים לפעילות נוער במרחק משכונות המגורים, כדי למנוע הפרעה.**

12.2.2 מפגש ציבורי

המפגש הציבורי התקיים ב-15.2.15 באודיטוריום של בית הספר התיכון בישוב והשתתפו בו כ-100 תושבים וממלאי תפקידים במועצה המקומית. בקבוצות הדיון השתתפו כ-70 תושבים.

תכנון המפגש, ארגון המקום ומשלוח ההזמנות נעשו בהתייעצות ובסיוע של גב' שולה קרקוב, הממונה על פניות הציבור במועצה ודוברת המועצה גב' דגנית שטיניג.

הזמנת התושבים נעשתה במספר דרכים:

- משלוח הזמנה במייל בדיוור ישיר לכ-3,000 בתי אב בישוב בשני מועדים: כעשרה ימים לפני המפגש ומספר ימים לפני המפגש.
- העלאת הזמנה ודברי הסבר באתר המועצה.
- הזמנה באמצעות גורמים במועצה הנמצאים בקשר שוטף עם קבוצות אוכלוסיה: ועדי הורים והנהגת הורים, ועדת איכות הסביבה, תנועות נוער ומועצת נוער ומתנדבים בקהילה.

מהלך המפגש:

החלק הראשון של המפגש כלל דברי פתיחה של מר גיל ליבנה ראש המועצה המקומית שהם ודברי הסבר של אדר' דני לזר, ראש צוות התוכנית, על שלבי הכנת תוכנית המתאר הכוללנית ליישוב, מרכיבי התוכנית, התחומים בהם היא עוסקת ותהליך שיתוף הציבור שילווה אותה. ניתן לראות את המצגת באתר המועצה.

בחלק השני של המפגש התקיימו 3 קבוצות דיון (סיכומים מפורטים של כל הקבוצות מצורפים בסוף הפרק).

מטרת המפגש:

ללמוד יחד את המאפיינים היחודיים של שהם בתחומים השונים והנושאים הדורשים, לדעת התושבים, התייחסות ומענים בתוכנית המתאר הכוללנית.

בדיון שהתקיים במסגרות קטנות יותר, המאפשרות ביטוי לכל המשתתפים, ניתן היה למצוא מספר התייחסויות דומות במהותן בכל שלושת הקבוצות לנושאים השונים. להלן תמצית עיקרי הדברים כפי שבאו לידי ביטוי בסיכומים המפורטים של כל אחת מהקבוצות:

המאפיינים הייחודיים של שהם:

שהם הינה קהילה אינטימית, שעלולה לאבד את הצביון הייחודי שלה אם תגדל יותר מדי. חשוב לתושבים לשמור על האופי השקט של הישוב, על מרכז ישוב המשרת את כלל האוכלוסייה ועל תחושת הביטחון שמאפיינת את המקום. לדעת המשתתפים, שהם צריכה להישאר מועצה מקומית ולא להפוך לעיר. כל פיתוח צריך להיות בקנה מידה המתאים לישוב פרברי עם מאפיינים כפריים. הנגישות למטרופולין תל אביב וירושלים יכולה לתת מענים לצרכים נוספים שעיר גדולה נותנת. התושבים מוטרדים מקיומה של המובלעת של המוא"ז חבל מודיעין וההשלכות שיש לה על התשתיות של שהם – במצב הקיים "שהם נותנת ולא מקבלת".

אוכלוסייה ומגורים:

יתכן שאין מנוס מכך שתהיה בניה יותר רוויה בישוב, כדי לתת מענים גם לזוגות צעירים. בניה יותר צפופה צריכה להיות בשולי הישוב ויש הערכה כי לצורך כך יהיה צורך להוסיף שטחים לשהם. תמהיל הדירות צריך לתת מענים לכל מחזור החיים – גם למבוגרים שרוצים לעבור לדירה קטנה יותר וגם למשפחות צעירות. אופי הבינוי, גם בבניה רוויה צריך להתאים למאפייני הישוב – בניה מרקמית ולא מגדלים.

תנועה ותחבורה:

נושא זה הוא המטריד ביותר את תושבי הישוב. הצפיפות בשעות השיא והעדר חניה נתפסים כאיום על אורח החיים הפרברי-כפרי. נדרשים פתרונות שיאפשרו חיבור בין שכונות, מבלי שיהיה צורך לנקז את כל התנועה לשדרות עמק איילון. מוטרדים מהקמת בית עלמין חדש שיעמיס עוד יותר על התחבורה אל ומהישוב, העמוסה מאד כבר כיום.

הפתרון של שבילי הליכה ורכיבה על אופניים בתוך הישוב, שיחברו בין השכונות ובינן לבין המקומות המרכזיים בישוב ראוי לתכנן וליישום, בתנאי שהוא יתן מענים מתאימים לבטיחות וגם לזרימת התנועה המוטורית.

שטחים פתוחים:

הייתה התייחסות לצורך לחזק את החיבור הפיזי לפארק יער שהם. שהם צריכה להישאר ירוקה ופתוחה. כמו כן הועלה הצורך בטיפול במרחב הציבורי, כדי שהוא יהיה נעים ונגיש יותר להליכה.

מבנים ומתקני ציבור

יש בשהם מגוון של שירותי ציבור ומגוון גדול של מתקני ספורט. יחד עם זאת, בשל הביקושים הגדולים יש צורך בתוספת מתקנים. מוסדות החינוך יכולים וצריכים להיות ממוצלים בשעות אחר הצהריים. לתנועות הנוער, בעיקר לתנועות הנוער הדתיות אין עדיין מענים מתאימים. בעתיד יש לשקול את מידת הריכוז או הביזור של המוסדות, שכן ריכוז המוסדות יוצר עומסי תנועה.

תעסוקה ופיתוח כלכלי:

נושא זה לא הגיע לידי דיון ממשי במפגש זה. לדעת המשתתפים, אזור התעסוקה של שהם יכול לתת מענים לצרכים נוספים של בילוי ופנאי, בעיקר לצעירים ובני נוער.

12.3 סיכומים מפורטים של כל קבוצות הדיון

הסיכומים מתייחסים לכלל הדברים שנאמרו בקבוצות, גם אם הם נושאים שתכנית מתאר כוללת אינה מטפלת בהם.

12.3.1 סיכום דיון קבוצה מספר 1 בהנחיית חגית ג'יניאו אדיב

השתתפו בדיון: 20 תושבים. כמו כן השתתפו, גיל לבנה – ראש המועצה ודפנה מתוק – משרד דני לזר אדריכלים.

להלן עיקרי הדברים שעלו במפגש:

המאפיינים היחודיים של שהם:

- ✓ שהם הינו ישוב קהילתי שאיבד את הצביון המיוחד שלו בגלל תוספת גדולה מדי של בניה רוויה.
- ✓ האתגר העומד בפני התוכנית ובפני הישוב הוא כיצד ניתן למנוע הזדקנות של האוכלוסייה במינימום של תוספת אוכלוסייה – להציע מודל של "תחלופת אוכלוסייה".
- ✓ שהם מתאפיינת בקהילתיות שבאה לידי ביטוי בעזרה הדדית ותרומה לקהילה – מרכיב חשוב זה דורש מידה של אינטימיות, אותה יש לשמר.

- ✓ קהילה מגובשת יוצרת קודים של התנהגות, משפיע על רמה גבוהה של ביטחון אישי.
- ✓ מרכז הישוב הוא במרחק הליכה ומתאים מאד למשפחות, ילדים ובני נוער.
- ✓ עלתה תהייה (בדעת מיעוט), האם קהילה כל כך הומוגנית אכן מטיבה עם הישוב והאם הישוב באמת לא צריך לקלוט תוספת גדולה יותר של אוכלוסייה.

נושאים הדורשים שיפור והתייחסות:

מגורים ודיור

- ✓ דיור להשכרה יוכל לתת מענה גם לניידות של משפחות בתוך הישוב בהתאם למחזור החיים שלהן.
- ✓ לשקול אפשרות של הסדרת פיצול דירות גדולות כבר כיום יש דירות לא מעטות להשכרה.
- ✓ אם רוצים להוסיף בניה רוויה, יש צורך בתוספת שטחים לישוב.
- ✓ חשוב לשפר את הקשר בין הבינוי לרחוב. הקשר בין בית המגורים לרחוב חסום על ידי חניות, קירות תמך וכד'.
- ✓ בחלק הדרומי של הישוב ניתן לאפשר בניה רוויה וגבוהה יותר, כדי לתת מענה למשפחות צעירות.
- ✓ להקפיד על סגנון בניה המתאים למאפייני הישוב ולהימנע מבנית מגדלים "שכאילו הובאו לכאן ממקום אחר" – בניה מרקמית למגורים ומגוון שירותים.

תנועה ותחבורה

- ✓ הנושא התחבורתי הוא הבער ביותר – תנועה בתוך הישוב ואל מחוצה לו.
- ✓ קשיי תחבורה, מחסור בחניה במרכז הישוב, הצפיפות בבקר עקב הסעות לבתי הספר – הם מסממני האורבניזציה הלא רצויה של שהם ויש לכן לטפל בהם בעדיפות גבוהה.
- ✓ יש מקום לפתח שבילי אופניים בתוך הישוב שיחברו את כל חלקיו.
- ✓ תוכנית תנועה צריכה לחפש אפשרויות לחבר בין רחובות ושכונות, מבלי שכל התנועה תתנקה לשדרות עמק איילון.
- ✓ כניסה נוספת לישוב יכולה לחזק גם את הקשר עם ישובי הסביבה.
- ✓ שהם חנוקה מבחינה תחבורתית היקפית. עומס נוסף צפוי בשל בית העלמין החדש שנבנה בימים אלה. חשוב לדאוג עבורו לתשתית תנועה ותחבורה מתאימה.
- ✓ המובלעת של המוא"ז ובתי הספר שם יוצרים הכבדה על החניה באזור המגורים הסמוך.

שטחים פתוחים ואיכות סביבה

- ✓ צריך לשפר את החיבור בין שהם ליער שהם – המעברים כיום לא מוסדרים.

✓ בפיתוח מרכז היישוב צריך להקפיד על פתיחות והצללה.

תעסוקה, תעשייה ופיתוח כלכלי

✓ **ניתן למקם מרכז בילוי ומסחר באזור התעסוקה – ייתן פתרון לנוער וגם למבוגרים.** (ניתן יהיה לשהות בו גם בשעות הקטנות של הלילה).

מבנים ומתקני ציבור

- ✓ בית ספר תיכון נוסף יש להרחיק ממרכז היישוב – המיקום במרכז יוצר עומסים.
- ✓ הביקושים למתקני ספורט מאד גבוהים – יש בשהם מספר גדול של מתקנים, אך יש צורך במתקנים נוספים.
- ✓ הקאנטרי קלאב וסביבתו צפופים ואינם נותנים מענה מספיק.
- ✓ המיקומים של מד"א ומכבי אש ביישוב אינם מתאימים. יש לבדוק את המיקום ולהציע חלופה.
- ✓ חשוב לתת מענה "לרפואה דחופה".

נושאים לטיפול המועצה:

- ✓ שימוש והפעלה של מוסדות החינוך בשעות אחר הצהריים ובערב לטובת הקהילה.
 - ✓ מיקום לתנועות הנוער הדתיות שעדיין אין להן מענה.
 - ✓ תחבורה ציבורית מתאימה ונוחה עבור צעירים הרוצים להגיע לתל אביב.
- בסיום המפגש ציין ראש המועצה מר גיל לבנה כי **לחלק מהנושאים שהועלו יש תוכניות שונות שהמועצה מקדמת.** במפגש הבא יוצגו בפני המשתתפים הנתונים ותמונת המצב הכוללת, אשר תגובש בעבודה משותפת מול המועצה.

12.3.2 סיכום דיון קבוצה מספר 2 מנחה דורית פרי

השתתפו בדיון: 20 תושבים. כן השתתפו אהוד פסטרנק – היועץ הכלכלי והפרוגרמטי של התוכנית ואריה קוז – יועץ הנוף.

להלן עיקרי הדברים שעלו במפגש:

המאפיינים הייחודיים של שהם, אותם יש לשמר

- ✓ הייחודי בשהם הוא היותה **קהילה אינטימית** "כולם מכירים את כולם", קיימת תחושה של קהילה, אכפתית ומעורבת.
- ✓ לרבים חשוב מאד **לשמור על שקט** - זה מרכיב חשוב באיכות החיים בשהם.
- ✓ **גודל היישוב מאפשר מקום מפגש אחד מרכזי לכו-ל-ם**. "ביום העצמאות למשל לא צריך שתי במות". **רוצים לשמור על היקף אוכלוסיה שיאפשר להיות ולהרגיש יחד** ולא להתפצל.
- ✓ **"אנחנו חלק מהמטרופולין עם המגוון הקיים בו"**. לשהם נגישות גבוהה למרכז הארץ (ת"א, ירושלים) ותושביה יכולים ליהנות משירותים שונים שהמטרופולין מציע.
- ✓ שהם צריכה **להישאר מועצה מקומית ולא להפוך לעיר**, דבר שצריך לבוא לידי ביטוי גם בהיקף האוכלוסייה.
- ✓ לשמור את **הטבע העירוני** - יש לבצע מיפוי של הטבע העירוני ולכלול אותו בתוכנית.
- ✓ לשמר את **המרחב הכפרי והיחס הנכון בין הירוק לבנוי**. "רוצה לראות ירוק בעיניים", "לא רק בטון".
- ✓ לשמור ולשמר את **הקשר עם יער שהם**.
- ✓ רבים מגיעים לגור בשהם בגלל **חינוך איכותי**, חשוב להמשיך ולטפח אותו.

נושאים הדורשים שיפור והתייחסות:

מגורים ודיור

- ✓ ישנו **חשש שהדור הצעיר לא יישאר בישוב**. חסרות דירות קטנות לצעירים וסטודנטים ועלות הדירות הקיימות גבוהה עבור הזוגות הצעירים.
- ✓ יש **לדאוג לתמהיל דירות מתאים למבוגרים** שמבקשים לעבור מביתם המרווח לדירה קטנה וכן **לדירות קטנות עבור משפחות צעירות**.
- ✓ בחלק מהבניינים בני 3-4 קומות בהן דירות קטנות, לא קיימת מעלית, דבר המונע כניסה של מבוגרים וגם משפחות צעירות עם ילדים קטנים. מוצע **לשקול פתרון של תמ"א 38 שתאפשר תוספת מעלית בתמורה לקומות נוספות**.
- ✓ **פיצול דירות יוצר עומס על התשתיות הקיימות**. חלק מהמשתתפים **ביקשו להסדיר את סוגיית פיצול הדירות**, או לאפשר תוספת יחידות במגרשים לטובת הורים מבוגרים או ילדים צעירים.
- ✓ המשתתפים הביעו חשש מהתוכניות לדיור מוגן, או למתחם של דירות קטנות במובלעת של המוא"ז חבל מודיעין (הפרוייקט בבניה והוקפא באמצע), שיכבידו על התשתיות של שהם. **במצב הקיים המוא"ז נהנית מהשטחים ושהם היא זו שצריכה לספק את התשתיות**.

תחבורה, תנועה וניידות

- ✓ נדרשים **שבילי אופניים בתוך היישוב**, כדי לחבר את השכונות למוסדות הלימוד ולמרכזי ספורט ופנאי. שבילי אופניים איכותיים יקטינו את הצורך בהסעות ילדים ברכבים פרטיים לבתי הספר.
- ✓ **חסרה תחבורה ציבורית פנימית בתוך היישוב ובין השכונות**. "חוץ מקו 2 אין קווים פנימיים ולעיתים קוויים חיצוניים לא עוצרים בתחנות ולא מעלים את בני הנוער .
- ✓ יש צורך בתחבורה ציבורית לנוער בבקרים. **העדר תחבורה נוחה לבתי הספר יוצר גודש של רכבים פרטיים**. (לתלמידי שלהבת אין אוטובוסים בבוקר).

- ✓ **מחסור גדול בחניות בישוב במיוחד קשה לאתר חניות נכים**, רוחב החניות הקיים לא תמיד מתאים לתקן חניית נכים. הדבר ילך ויחריף ככל שהאוכלוסייה תתבגר.
- ✓ בשכונת החמניות יש מצוקה גדולה של חניה – העלו רעיונות כגון חניה מתחת לשצ"פ.
- ✓ **צריך לאתר את צווארי הבקבוק ולחפש אפשרויות נוספות לחיבור בין צירים**. למשל רח' מכבים ואילון פקוקים בבוקר. הדרך משכונת חמניות לבי"ס ניצנים פקוקה לחלוטין. לבדוק האם ניתן לחבר את השכונה לרחוב קשת או תבור.
- ✓ שהם **מוקפת כבישים עורקיים עמוסים מאד, שדורשים טיפול והרחבה**. כביש 444 צפוי להיות עמוס אף יותר עם בניית בית עלמין בסמוך ומעבר שני בסיסים לאזור (בית נבאלה). תוכנית התנועה והתחבורה צריכה לקחת נתונים אלו בחשבון.
- ✓ **מבקשים לבחון אפשרות לפתיחת יציאה נוספת לישוב באזור שכונת הכרמים**, שתאפשר גם נגישות לאזור התעסוקה. (בקבוצה נכח מתנדב בועדת הביטחון שטען שיש מספיק יציאות/כניסות לישוב ותוספת יציאה/כניסה ידרוש הקצאת כח אדם לשמירה.)

שטחים פתוחים ואיכות סביבה

- ✓ מתקן אמוניה דלף בעבר בסמוך ליישוב. **יש לקחת בחשבון השפעות סביבתיות על היישוב ולא להישאר רק בקו הכחול של התוכנית**.

תעסוקה, תעשייה ופיתוח כלכלי

- ✓ **חסרים מקומות לפיתוח עסקים קטנים, שירותים אישיים ויזמות עסקית פרטית**.
- ✓ מוצע **שבאזור התעשייה יהיה מענה של פנאי לילדים ולבני נוער** כמו ג'מבורי והחלקה על הקרח.
- ✓ **המרכז המסחרי – "חסר ירוק בעיניים"**. אולי ניתן להוריד את החנייה מתחת לפני השטח ולפתח גינה ציבורית ירוקה.
- ✓ **חסרים מקומות בילוי לנוער ומבוגרים בשהם**: פאבים, באולינג, מסעדות, בתי קפה. בהקשר זה עלה שלמעשה יתכן שאין סף כניסה מספק להקמת עסקים כאלו ואם היו לוקחים בחשבון את אוכלוסיית המושבים שמסביב ניתן יהיה אולי לייצר סף כניסה מתאים. הדעות היו חלוקות בעניין זה, **שכן הישוב צריך להחליט עד כמה הוא ישוב פתוח המזמין שכניו לצרוך קבלת שירותים ביישוב**.

מבנים ושרותי ציבור

- ✓ מגרש הכדורגל שמול רחוב מודיעים גורם לרעש ניכר בשבתות וחגים ובכלל וכן עומס על החנייה. **מבקשים לבדוק אפשרות לבניית מרכזי ספורט בפאתי הישוב במקום להגדיל את המגרש הקיים**. המחיר הוא נגישות פחות טובה ולא ברור אם ראוי לשלם אותו.
- ✓ מבני חינוך – **צריך לקחת בחשבון צרכים יחודיים נוספים** כגון: בי"ס אנטרופוסופי, בי"ס דמוקרטי, והשלמת כתות לבי"ס קשת, אשר פועל בתוך קרוונים.
- ✓ יש צורך להקים בישוב **בית מתנדב** שיתן מענה לפעילות ההתנדבותית העניפה בשהם.

נושאים נוספים לטיפול המועצה המקומית

- ✓ מקומות רבים לא נגישים - עצים באמצע המדרכות מפריעים לתנועת הולכי רגל. לדוגמה רחובות תרשימי, ספיר, לשם.
- ✓ לנכים אין נגישות לשטחים ציבוריים. לא ניתן להיכנס לגנים, חסרות רמפות או רחב פתח מתאים – **יש להנגיש את הגינות הציבוריות ואת המרחב הציבורי**.
- ✓ **לתנועת הנוער של הצופים הדתיים חסר מקום לפעילות**. השכנים המתגוררים בסמוך למקום המוצע לפעילות מתלוננים על רעש.
- ✓ **בנושא החניה נדרשת אכיפה על ידי המועצה** – אנשים סוגרים את החניה הפרטית לצרכיהם ומשתמשים בחניה לאורך הרחוב.
- ✓ התחבורה הציבורית לא יעילה. קו 500 עובר אחת לחצי שעה ובערב אחת לשעה. זו הסיבה העיקרית לכך שלא משתמשים מספיק בתחבורה הציבורית. **חשוב לפעול לייעול התחבורה הציבורית**.
- ✓ יש צורך **בשאתל למסוף שפירים** של הנתביב המהיר.
- ✓ **הפארק המרכזי** – מבקשים להנגיש את הפארק טוב יותר אל השכונות וכן להוסיף פינות ישיבה ותאורה.

12.3.3 קבוצה מספר 3 מנחה סיוון שריר

השתתפו בדיון: 30 תושבים. כן השתתפו טלילה הראל – יו"ר ועדת ההיגוי מינהל התכנון, דני לזר – ראש צוות התכנון, עמית טל – יועץ סביבה ויעקב ירקוני – מהנדס המועצה.

להלן עיקרי הדברים שעלו במפגש:

המאפיינים היחודיים של שהם, אותם יש לשמר:

- ✓ התושבים מעוניינים **בשמירה על הציביון האורבני-כפרי**, שבא לידי ביטוי במאפייני המגורים ובמאפיינים הקהילתיים.
- ✓ מבקשים לשמור על **האופי השקט של הישוב**.
- ✓ רואים **חשיבות בהסדרת המתחמים והשטחים הגובלים בשהם**, עם דגש על המובלעת של המוא"ז חבל מודיעין, כחלק מתוכנית המתאר.

נושאים הדורשים לשיפור והתייחסות:

מגורים ודיר

- ✓ מוצע **לערוך חשיבה מחודשת על תכנית שכונת כ"א** ולמצוא פתרון לתוספת שטחים חומים.
- ✓ לדאוג **לתמהיל דיור מגוון, דירות 3-4 חדרים** עבור האוכלוסייה המתבגרת, שלא יכולה להמשיך לתחזק את הבית הגדול או עבור צעירים שאינם יכולים לרכוש כיום בית בשהם.
- ✓ עלה צורך **בדיור מוגן**.
- ✓ אפשרית **בנייה לגובה בהיקפים לא גדולים** - לא במרכז אלא בשוליים.

✓ חשוב שהתוכנית תקבע שלביות ביצוע, כולל הגדרות והנחיות בנייה ברורות מאוד.

תנועה ותחבורה

- ✓ צירי התחבורה עמוסים מאוד בשעות הבוקר במיוחד בסביבת בתי הספר. התושבים חוששים מעומס נוסף כאשר יאוכלסו השכונות הצפוניות שבבנייה. נדרש פתרון מערכתי לתחבורה.
- ✓ עומס תנועה בכניסה וביציאה משהם יגבר עקב תוכניות שונות מחוץ לשוב. תכנית שצינו שתשפיע במיוחד היא בניית בית העלמין.

שטחים פתוחים ואיכות סביבה

- ✓ צריך להנגיש את המרחבים לילדים ולמבוגרים ולחזק את תחושת הביטחון במרחב הציבורי.
- ✓ חשוב להסדיר את דרכי הגישה לפארק שהם ולאזור התעסוקה הצפוני.
- ✓ הטופוגרפיה של הכבישים מקשה על קיום פעילויות ספורטיביות כמו ריצה, יש להתחשב בכך בתכנון שבילי הליכה.
- ✓ הרחובות לא נעימים ואינם נוחים להליכה, חשוב שיהיו יותר מוצלים ועם נקודות למנוחה.
- ✓ אין לפגוע במסגרת התוכנית בשטחים הפתוחים הקיימים.
- ✓ יש לנצל באופן יעיל יותר את הגנים הציבוריים.

תעסוקה, תעשייה ופיתוח כלכלי

- ✓ מרבית התושבים של שהם אינם עובדים בתוך שהם, אך חשוב שתהיה תעסוקה שמתאימה לאוכלוסייה של שהם, כדי שניתן יהיה למי שירצה בכך, לעבוד בתוך היישוב.
- ✓ עלה רעיון לבחון אפשרות של שילוב מגורים בצפיפות גבוהה יותר באזור התעסוקה.
- ✓ שילוב של תעסוקה ומסחר בתוך היישוב מאפשר שימוש לאורך כל שעות היום, דבר שתורם לתחושת הביטחון.
- ✓ ריכוז המסחר באזור אחד גורם לבעיות של תנועה וחניה. מוצע לבחון בתוכנית אפשרות של הקמת אזורי מסחר נוספים.

מבנים ומתקני ציבור

- ✓ המענה הנוכחי לגילאי חטיבת הבניים מבחינת מבנים מספק, אולם נדרש פתרון לנוער הדתי.
- ✓ מבני בתי הספר לא מנוצלים באופן יעיל, וניתן להשתמש בהם גם בשעות אחה"צ.
- ✓ עלתה תהייה בנוגע למיקומו של מבנה המועצה, יתכן שהוא לא צריך להיות בלב היישוב.

נושאים נוספים לטיפול המועצה המקומית

- ✓ יש לקיים פעילויות יזומות בגינות הציבוריות כדי להגביר את השימוש בהן.

- ✓ חשוב לשפר את התנועה ברגל במרחב הציבורי: להסיר מכשולים כגון עצים במפריעים לתנועה ולהוסיף הצללה.
- ✓ המועצה צריכה לפעול באופן תקיף יותר לאכיפה של הנחיות וחוקי עזר . למשל מיקום קולטי שמש ודודי שמש, באופן שלא יפגע במראה הבנין.
- ✓ בנושא החניה נדרשת אכיפה על ידי המועצה – אנשים סוגרים את החניה הפרטית לצרכיהם ומשתמשים בחניה לאורך הרחוב.
- ✓ חשוב לפעול לייעול התחבורה הציבורית, כדי שיותר אנשים ישתמשו בה. כיום יש קו אחד בלבד והוא אינו נותן מענה